

**DIE BESKIKBAARSTELLING, DEUR DIE BYBELGENOOTSKAP
VAN SUID-AFRIKA, VAN DIE BYBEL IN DIE INHEEMSE
TALE VAN SUID-AFRIKA – 'N MISSIOLOGIESE STUDIE**

deur

CHARL FRANCOIS SIEBERHAGEN

Voorgelê ter vervulling van die vereistes vir die graad

PHILOSOPHIAE DOCTOR

aan

die Fakulteit Teologie

Universiteit Pretoria

Promotor: prof JJ Kritzinger
Mei 2000
Pretoria

VOORWOORD

By die voltooiing van hierdie proefskrif wil ek die behoefte om dankie te sê verwoord in die volgende paragrawe. My dank aan die volgende persone:

Aan my studieleier, prof JJ Kritzinger, 'n opregte woord van dank. Sonder u hulp, raad en leiding sou hierdie proefskrif nie tot voltooiing kon kom nie. Dit was voorwaar 'n voorreg om saam met iemand te werk wat 'n passie en liefde het vir die gedrukte Woord, die Bybel en wat glo aan die werk van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika.

Aan my vrou, Andrea en my twee kinders, Charlea en Francois wat tevrede moes wees met 'n pa wat té veel en té lank voor die rekenaar moes sit. Julle liefde en ondersteuning is vir my kosbaar en ek sal julle altyd innig dankbaar bly.

Aan my ma, Mana wat nooit getwyfel het aan my vermoë om die werk af te handel nie en my altyd aangemoedig het. My skoonma, Heila du Plessis wat opreg belanggestel het in my vordering met die proefskrif.

Aan Sanet van Niekerk, dankie dat jy die pad saam gestap het. Ek waardeer dit baie. Vena Rabe wat die proefskrif taalkundig versorg het, baie dankie. Tersia Oelofse wat my ingelei het in die gebruik van die rekenaar en wat baie tikwerk moes korrigeer. Aan Paul du Plessis, wat as vriend vir my oneindig baie beteken.

Aan die Hoofsekretaris van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika en die Uitvoerende Komitee van die Nasionale Raad, wat my die geleentheid gebied het om hierdie studie te onderneem. Ek waardeer dit. Aan ds Kobie Krige, jou insig en raad was altyd vir my kosbaar.

Aan my hemelse Vader wat my die krag en leiding gegee het om hierdie proefskrif te voltooi. Mag Sy Woord, in watter formaat ook al, deur die hele wêreld triomfeer.

SOLI DEO GLORIA

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1

INLEIDING

1.1	Relevansie van die studie	1
1.2	Navorsingsprobleem	2
1.3	Hipotese	3
1.4	Inligtingversameling	3
1.4.1	Gepubliseerde bronne	4
1.4.2	Persoonlike onderhoude	4
1.4.3	Agendas en Notule	5
1.4.4	Artikels	5
1.4.5	Bybelgenootskap van Suid-Afrika: Inligtingsentrum	5
1.4.6	Metode van navorsing	6
1.5	Hoofstukindeling	6
1.5.1	Hoofstuk 2	6
1.5.2	Hoofstuk 3	7
1.5.3	Hoofstuk 4	7
1.5.4	Hoofstuk 5	7
1.5.5	Hoofstuk 6	8
1.5.6	Hoofstuk 7	8
1.6	Slotopmerking	8

HOOFSTUK 2

SENDINGVISIE – 'N UITGANGSPUNT (DEFINISIE)

2.1	Inleiding	10
2.2	Die Bybel	12
2.3	Definisie van sending	16
2.4	Doel van Sending	20
2.5	Medewerkers in die sendingpoging	24
	2.5.1 Die Kerk as vennoot en rolspeler in die sendingpoging	25
	2.5.2 Sendinggenootskappe as rolspelers in die sendingpoging	30
	2.5.3 Die gelowiges/sendelinge as rolspelers in die sendingpoging	36
	2.5.4 Die Bybelgenootskappe as rolspelers in die sendingpoging	37
	2.5.4.1 Ontstaansgeskiedenis van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika	37
	2.5.4.2 Die rol van die gedrukte Bybel in die sendingpoging	43
2.6	Sendingvisie - 'n definisie	47
	2.6.1 Visie	47
	2.6.2 Die funksionering van die visie	48

HOOFSTUK 3

DIE MISSIONÊRE GESKIEDENIS VAN SUID-AFRIKA, 'N OORSIG

3.1	Inleiding	50
3.2	Teologiese en Sendingparadigmas in Europa rakende die Bybel	50
3.2.1	Ontwaking en Evangeliese Beweging 1700-1800	50
3.2.2	Modernisme 1800-1900	55
3.2.3	Die oorgang van die modernisme na die post-modernisme 1900 – 2000	56
3.3	Sendingontwikkeling in Suid-Afrika sedert 1652	60
3.3.1	Die tydperk 1652 tot 1800	60
3.3.2	Die tydperk 1800 tot 1824	65
3.3.3	Die tydperk 1824 tot 1900	71
3.3.3.1	Die invloed van die Groot Trek	73
3.3.3.2	Die invloed van die Boere Republieke	76
3.3.3.3	Die invloed van die ontdekking van goud	78
3.3.3.4	Die invloed van die Anglo-Boereoorlog	79
3.4	Die tydperk 1900 tot 1994	81
3.4.1	Staatkundige ontwikkeling	82
3.4.2	Kerklike ontwikkeling	82
3.4.3	Die ontwikkeling en invloed van Apartheid	85
3.4.4	Die opkoms van die Onafhanklike Swart kerke	88
3.5	Die tydperk 1994 en daarna	90

HOOFSTUK 4

DIE BYBEL, EN DIE BYBELGENOOTSKAP SE ROL IN DIE SENDINGPOGING IN SUIDER-AFRIKA

4.1	Inleiding	92
4.2	Heilige Skrif, Woord van God en Bybel – sinonieme?	93
4.3	Die gedrukte Woord - die noodsaaklikheid daarvan	99
4.4	Die relevansie van die Bybel	103
4.5	Die gesag van die Woord	104
4.6	Die Bybel as sendingmedium	107
4.7	Taal en Sending - motivering vir vertalings	109
4.8	Die geskiedenis van Bybelvertalings in Suider-Afrika	115
4.8.1	Tswana	117
	4.8.1.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Tswana Bybelvertaling	118
4.8.2	Sentraal Tswana (Setswana)	120
	4.8.2.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Setswana Bybelvertaling	121
4.8.3	Xhosa (isiXhosa)	121
	4.8.3.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Xhosa Bybelvertaling	122

4.8.4	Suid-Sotho (Sesotho)	125
	4.8.4.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Suid-Sotho Bybelvertaling	125
4.8.5	Zulu (isiZulu)	126
	4.8.5.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Zulu Bybelvertaling	126
4.8.6	Tsonga (Xitsonga)	128
	4.8.6.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Tsonga Bybelvertaling	128
4.8.7	Noord-Sotho (Sepedi)	129
	4.8.7.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Noord-Sotho Bybelvertaling	130
4.8.8	Venda (Tshivenda)	130
	4.8.8.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Venda Bybelvertaling	131
4.8.9	Afrikaans	131
	4.8.9.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Afrikaanse Bybelvertaling	132
4.8.10	Swati (siSwati)	134
	4.8.10.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Swati Bybelvertaling	134
4.8.11	Suid-Ndebele (isiNdebele)	135
	4.8.11.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van die Suid-Ndebele Bybelvertaling	135

4.9 Buitelandse betrokkenheid	135
4.9.1 Hoogtepunte in die vertalingsgeskiedenis van Namibië	137
4.9.1.1 Herero	137
4.9.1.2 Nama	137
4.9.1.3 Ndonga	138
4.9.1.4 Kwanyama	139
4.9.1.5 Kwangali	139
4.9.1.6 Dhimba	139
4.9.1.7 Kung	140
4.9.1.7.1 Kung (Tsumke)	140
4.9.1.7.2 Kung (Gobabis)	140
4.9.1.7.3 Kung (Ekoka)	140
4.9.1.8 #'Akhoe	141
4.9.1.9 Gciriku	141
4.10 Die resultaat van hierdie vertaalwerk?	141

HOOFSUK 5

DIE ROL VAN KERKE EN DIE CHRISTELIKE GEMEENSAP IN DIE WERKSAAMHEDE VAN DIE BYBELGENOOTSAP MET VERWYSING NA DIE PRODUKSIE EN VERSPREIDING VAN BYBELS

5.1 Inleiding	148
----------------------	------------

5.2	Verhouding: Kerk en Bybelgenootskap	150
5.2.1	Die rol van die Wêreldbond van Bybelgenootskappe (WBG) wêreldwyd	150
5.2.1.1	Chiang Mai, Thailand	150
5.2.1.2	Budapest, Hongarye	152
5.2.1.3	Mississauga, Kanada	154
5.2.2	Die implementering van die Wêreldbond van Bybelgenootskappe se besluite in Afrika	156
5.2.3	Wet No 15, 1970. Wet op die Bybelgenootskap van Suid-Afrika, 1970	161
5.2.4	Die verhouding tussen kerk en Bybelgenootskap van Suid-Afrika	163
5.3	Bybelproduksie in Suid-Afrika	165
5.4	Bybelverspreiding in Suid-Afrika	167
5.4.1	Verspreidingsyfers volgens dekades	168
5.4.2	Binnelandse verspreidingsyfers	170
5.4.3	Verspreidingsyfers volgens streke	173
5.4.4	Verspreidingsyfers volgens tale	175
5.4.5	Verspreidingskanale	181
5.4.6	Verspreidingsyfers volgens subsidie	183
5.5	Verspreidingsyfers in Transkei	184
5.6	Spesiale Formate Bybels	185
5.6.1	Braillebybels en Skrifdele	185
5.6.2	Oudiobybels en ander materiaal	187

5.6.3	Nuwe Lesergedeeltes	189
5.7	Bybels gelewer aan die Buiteland	190

HOOFSUK 6

DIE FINANSIËLE ONDERBOU VAN DIE BYBELGENOOTSAP VAN SUID- AFRIKA

6.1	Inleiding	193
6.2	Finansiële posisie sedert 1965	195
6.3	Finansiële posisie sedert 1990	197
6.4	Bronne van inkomste	198
6.5	Inkomste volgens streke	200
6.6	Inkomste van Transkei	201
6.7	Bibliathon 1991 en 1994	202
6.8	Verkope van Bybels	204
6.9	Bedryfsuitgawes van die Bybelgenootskap	205
6.10	Rol van die Sekretariskorps in die werksaamhede van die Bybelgenootskap	207
	6.10.1 Sekretariskorps	207
	6.10.2 Die definiëring van die sekretariskorps	208
	6.10.2.1 Hoofkantoor	209
	6.10.2.2 Streekkantoor	210

6.10.3	Werkswyse van Sekretarisse	212
6.11	Donateurs	217
6.11.1	Individue	217
6.11.1.1	Ontleding van skrywes	218
6.11.1.2	Kwalitatiewe ondersoek	220
6.11.1.3	Kontak met donateurs	223
6.11.2	Kerke	225
6.11.3	Testamentêre bemakings	228
6.11.4	Besighede	228
6.12	Terugblik: Die Bybelgenootskap en sy fondsinsamelingspoging	229

HOOFSTUK 7

DIE BYBELGENOOTSAP VAN SUID-AFRIKA EN DIE UITDAGINGS IN DIE TOEKOMS

7.1	Uitdagings ten opsigte van die toekoms	234
7.2	Uitdagings ten opsigte van Vertalings	235
7.2.1	Afrikaanse Bybel vir Dowes	235
7.2.2	Suid-Ndebele vertaling	237
7.2.3	Die ongeletterdes	238
7.2.4	Ander Godsdienste	244
7.3	Uitdagings ten opsigte van produksie	245

7.3.1	Produksie vir die buiteland	245
7.3.2	Buiteblaaie van produkte	246
7.4	Uitdagings ten opsigte van verspreiding	248
7.5	Uitdagings ten opsigte van fondsinsameling	251
7.6	Uitdagings ten opsigte van internasionale betrekkinge	255
7.6.1	Opportunity 21	255
7.6.2	Buitelandse betrokkenheid	258
7.6.3	Transkei	260
7.7	Uitdagings ten opsigte van die dag-tot-dagaktiwiteite	260
7.8	Slot	261
	BIBLIOGRAFIE	263
	OPSOMMING	284
	SUMMARY	286